

OPVA-opinnot

Järjestäjän tarkistuslista

Materiaalin lisenssi: [CC BY-SA](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

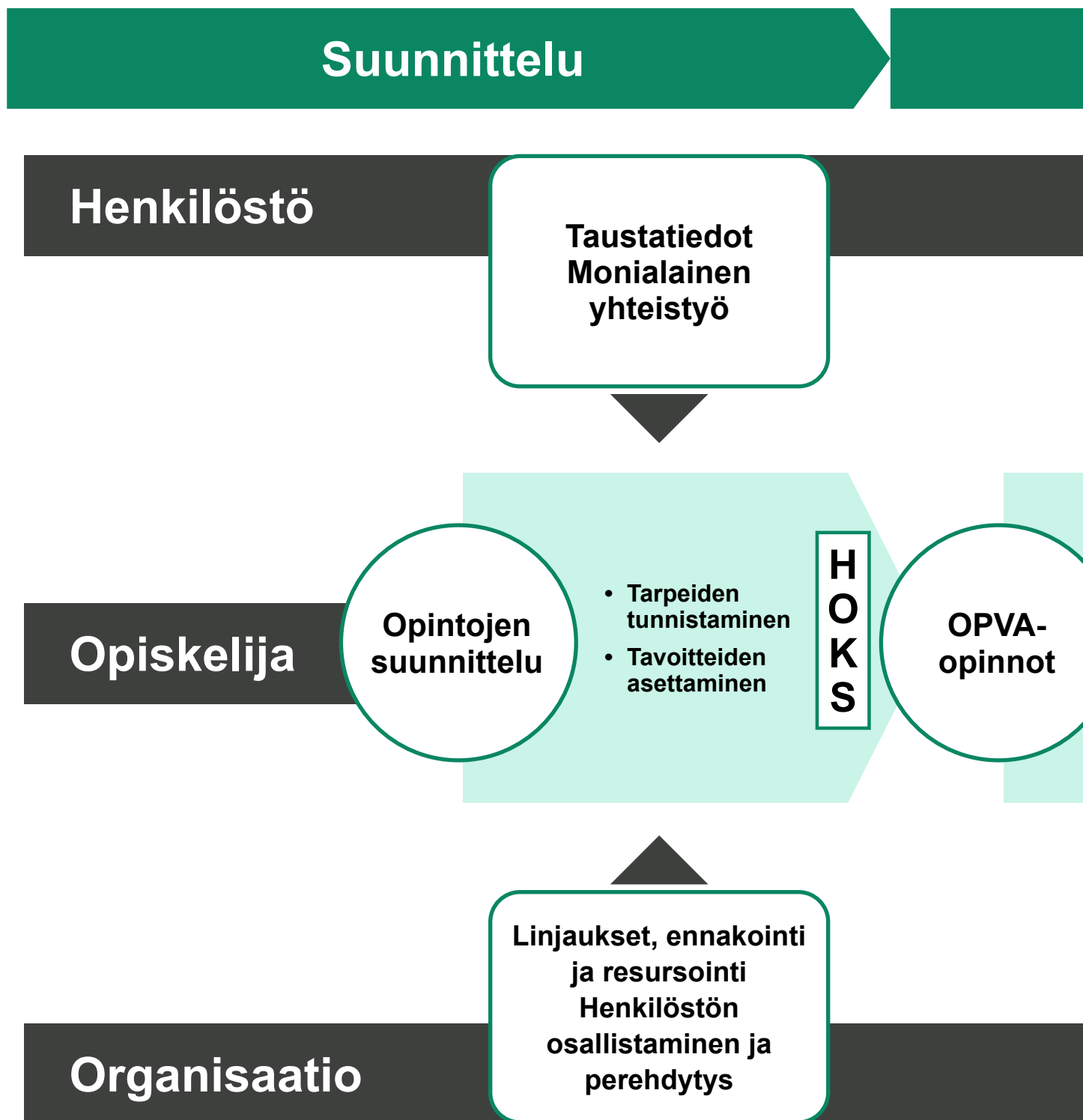
Kannen kuva: Pixabay Naassom Azevedo

Sisällys

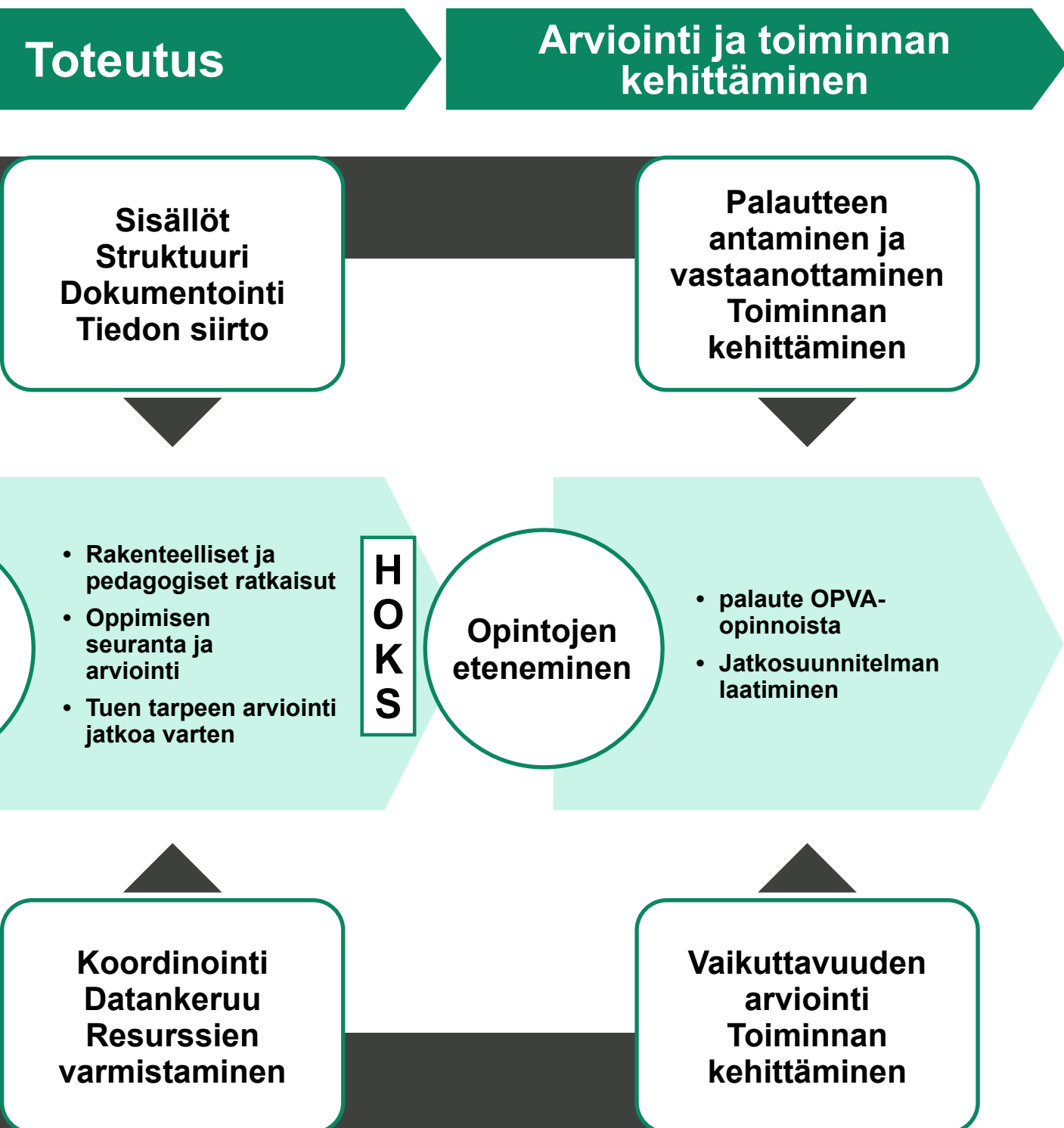
Johdanto ja OPVA prosessikuvauksena	4
OPVA-opintojen suunnittelu ja valmistelu	5
1. Opiskelijoiden OPVA-tarpeiden ennakointi ja kohderyhmien määrittely.....	5
2. OPVA-opintojen toteutusten suunnittelu: resurssit ja järjestelyt.....	6
3. Henkilöstön perehdytys ja osallistaminen.....	7
OPVA-opintojen toteuttaminen	8
4. OPVA-opinnoista viestiminen.....	8
5. Opiskelijoiden OPVA-opintojen tarpeen kartoittaminen.....	8
6. Toteutettavien OPVA-opintojen opiskelijalähtöinen suunnittelu.....	9
7. OPVA-opintojen toteutus.....	9
OPVA-opintojen vaikuttavuuden seuranta ja toiminnan kehittäminen	10
8. Toteutusten vaikuttavuuden tarkastelu sovitulla mittareilla.....	10
9. Toiminnan kehittäminen.....	10
Lopuksi	11

Johdanto ja OPVA prosessikuvauksena

OPVA-opinnot - järjestäjän tarkistuslista on koostettu ensisijaisesti palvelemaan ammatillisen koulutuksen järjestäjien kehittämistehtäviin osallistuvaa henkilöstöä OPVA-opintojen suunnittelun ja kehittämisen apuna. Tarkistuslistaan on koottu OPVA-opintojen ”elinkaari” suunnittelusta aina toiminnan arviointiin ja jatkokehittämiseen.

Listaus voi toimia pohjatuksena myös organisaation OPVA-opintojen toteutussuunnitelman laatimisessa. Tarkistuslista on tehty Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa OPVA haltuun – Framåt med SSS -hankkeessa laajan asiantuntijaverkoston yhteistyönä.

OPVA-opintojen suunnittelu ja valmistelu

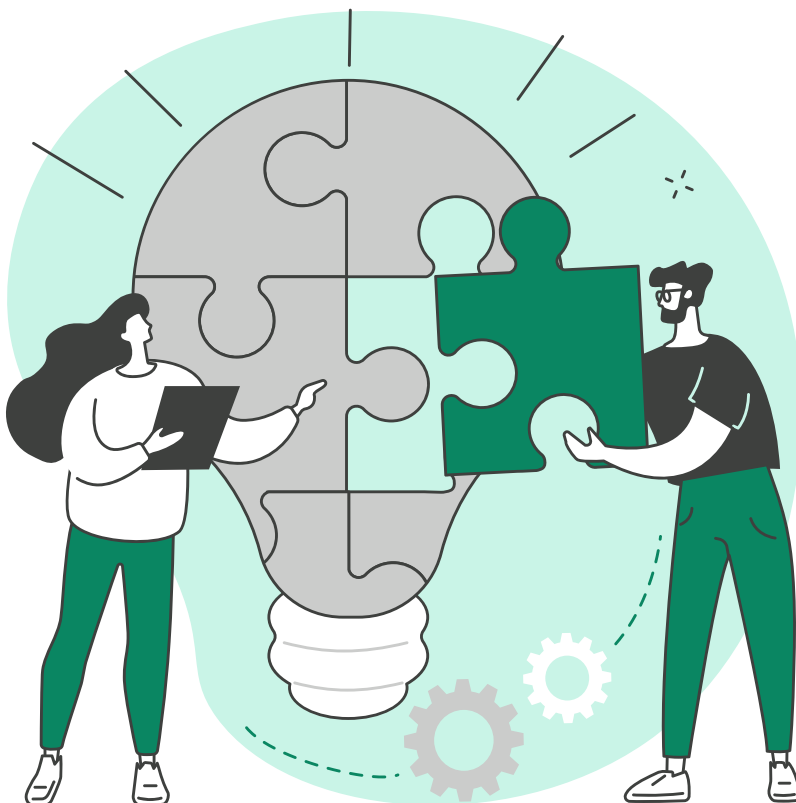
OPVA-opintojen toteuttamista edeltää määrätietoinen suunnittelu- ja valmistelutyö. On tärkeää ennakoida tarpeet, sopia yhteisistä pelisäännöistä ja mahdollistaa henkilöstön osallistuminen OPVA-opintojen kehittämiseen ja toteuttamiseen. Myös OPVA-opinnoista viestiminen sekä sisäisille että ulkoisille kohderyhmille edellyttää suunnittelua.

1. Opiskelijoiden OPVA-tarpeiden ennakointi ja kohderyhmien määrittely

Oppilaitoksen omien opiskelijatilastotietojen hyödyntäminen

Opetus- ja ohjaushenkilöstön käytännön kokemuksen ja osaamisen hyödyntäminen opiskelijoiden OPVA-tuen tarpeiden opiskelijakohderyhmien tunnistamisessa

Hakudokumenttien, haastattelutietojen, ennakko- ja lähtötasokartoitusten tulosten pitkän aikavälin analysointi ja seuranta

2. OPVA-opintojen toteutusten suunnittelu: resurssit ja järjestelyt

OPVA-opintojen toteuttaminen ja dokumentointi lainsäädännön mukaisesti

OPVA-opintojen asemointi suhteessa muuhun oppimisen tuen tarjontaan

Organisaation OPVA-prosessien omistajuuden määrittely

Tarvittavien toteutusmallien määrittely

OPVA-opintojen rakenteelliset ratkaisut opiskelijoiden keskeisten tarpeiden perusteella

- opetussisällöt
- OPVA-opintojen oikea-aikaisuus suhteessa tutkintotavoitteisiin opintoihin

Tarvittavien toteutusresurssien varaaminen:

- opetusresurssi
- tilaresurssi
- aikataulut
- työjärjestykseen sovittaminen

OPVA-opintojen lisääminen tietojärjestelmiin:

- opiskelijahallintojärjestelmät
- verkko-oppimisympäristöt
- HOKS-puu ja toteutukset työjärjestyksiin
- OPVA-kirjausten vastuiden määrittäminen
- KOSKI-rekisteriin siirtyvien tietojen oikeellisuuden varmistaminen

Viestintäsuunnitelman laatiminen OPVA-opinnoista tiedottamiseen eri kohderyhmille

- hakijat
- opiskelijat
- huoltajat
- opettajat ja muu henkilöstö
- muut sidosryhmät

Vaikuttavuuden seurannasta ja mittareista sopiminen

- opintojen negatiivisten keskeytymisten määrä
- tutkinnon osien suoritusten määrä
- kustannusvaikutukset ja -vaikuttavuus
- opiskelijapalautteet

3. Henkilöstön perehdytys ja osallistaminen

Koko henkilöstön perehdytys: ymmärrys ja osaaminen OPVA-opinnoista suhteessa omaan työtehtävään

OPVA-opetuksen toteuttamistavoista sopiminen omassa organisaatiossa

- prosessi ja vastuut
- mikä opetus kirjataan OPVA-opintoihin
- toteutusmallit (toteutusmuodot, oppimisympäristöt, kesto, viikkotuntimäärä)
- OPVA-opintojen vuosikello: resursointi ja jaksotus työsuunnitelmiin ja tilavarauksiin
- vastuopettajuuden määrittely OPVA-opintojen aikana

OPVA-opinnot suhteessa muuhun toteutettavaan ohjaukseen ja tukeen

- rajanveto OPVA-opetuksen ja ammatillisen opetuksen välillä
- rajanveto OPVA-opetuksen ja erityisen tuen välillä
- rajanveto OPVA-opetuksen ja muiden opetusmuotojen, kuten esim. YTO-pajojen välillä

OPVA-opetuksen toimijoiden roolit ja vastuut, yhteistyö

- dokumentointivastuut
- yhteistyö ja tiedonsiirto opetushenkilöstön välillä
- monialainen yhteistyö
- muu sidosryhmäyhteistyö (yhteistyö huoltajien, työllisyyspalveluiden, kolmannen sektorin ja viranomaisten kanssa)

OPVA-opintojen ohjauksen periaatteet, toimintatavat ja HOKS-ohjeistus

- OPVA-opintoihin ohjaamisen perusteet
- HOKS-kirjauksien yhteiset toimintatavat
- OPVA-opintojen yksilöllisyys - opiskelijakohtaiset tavoitteet sovitaan HOKS-keskustelussa
- opiskelijoiden polutus OPVA-opintojen jälkeen - yksilöllisyys, sovitaan HOKS-keskustelussa

OPVA-opintojen toteuttaminen

Hyvän taustasuunnittelun ja valmistelun jälkeen seuraava askel on OPVA-opintojen toteuttamisen valmistelutyöt ja suunnitelmien käytäntöönpano.

4. OPVA-opinnoista viestiminen

Sisäiset kohderyhmät

- opetus- ja ohjaushenkilöstö
- opiskelijahuollon ja -terveydenhuollon henkilöstö
- opiskelijat ja huoltajat

Ulkoiset kohderyhmät

- työelämän yhteistyökumppanit
- perusopetuksen opinto-ohjaajat
- hakijat ja huoltajat
- työllisyyspalvelut
- muut yhteistyösidosryhmät

5. Opiskelijoiden OPVA-opintojen tarpeen kartoittaminen

Aloittavat opiskelijat:

- lähtötasokartoitukset
- HOKS-keskustelut ja haastattelut
- perusopetuksesta saatavat nivelvaiheen siirtotiedot
- todistukset aiemmin suoritetuista opinnoista ja työhistoriasta

Jatkavat opiskelijat:

- suorittamattomat opinnot
- aiemmin keskeytyneet opinnot
- poissaolot
- siirtotiedot (aiemmista opinnoista tai oppilaitoksesta toiseen siirryttäessä)
- HOKS-keskustelut ja haastattelut

Väliaikaiselta keskeytykseltä palaavat opiskelijat

- HOKS-keskustelut

6. Toteutettavien OPVA-opintojen opiskelijälähtöinen suunnittelu

Opiskeltavien sisältökokonaisuuksien valinnat yksilöllisten tarpeiden perusteella

OPVA:n käytännön toteuttamisen suunnittelu ja oppimateriaalien työstäminen

- OPVA-opintojen oikea-aikaisuus suhteessa opiskelijan tarpeisiin
- OPVA-opintojen opetussisältöjen kohdentaminen opiskelijan tarpeisiin

Monialaisen yhteistyön roolitus OPVA-opinnoissa

- oma opetus- ja ohjaushenkilöstö
- opiskelijahuolto
- työllisyyspalvelut
- kolmannen sektorin sidosryhmät

7. OPVA-opintojen toteutus

OPVA-opintojen tavoitteiden määrittely opiskelijan kanssa HOKS-keskustelussa

- vastuopettaja on tietoinen OPVA-opintojen sisällöstä ja aikatauluista.
- asianmukaiset HOKS-kirjaukset

OPVA-opintojen sovittaminen ja lisääminen opiskelijan työjärjestykseen

Opiskelijan opetus, ohjaus ja motivointi OPVA-opinnoissa

- monialaisen yhteistyön toteuttaminen
- yksilöllisiin tarpeisiin laaditut sisällöt
- turvalliset ja saavutettavat oppimisympäristöt ja oppimateriaalit

Oppimisen seuranta ja säännölliset HOKS-keskustelut

- vastuopettaja on tietoinen oppimisen edistymisestä

Opiskelijoiden tukitarpeiden arviointi ja ennakointi OPVA-opintojakson jälkeen

OPVA-opinnoista eteenpäin ohjaaminen

- nivelvaiheen HOKS-keskustelu, vastuopettaja mukana
- jatkopolun ja tarvittavien tukitoimien suunnittelu

OPVA-opintojen vaikuttavuuden seuranta ja toiminnan kehittäminen

OPVA-opintojen kehittäminen vaatii pitkäjänteisyyttä ja jatkuvaa parantamista. On syytä tarkastella toteutusten vaikuttavuutta, ylläpitää jatkuvaa seurantaa ja kehittää tarvittavia prosesseja. Kun prosessit toimivat, OPVA-opintojen toteuttaminen on vaikuttavaa ja toteutusmallit vakiintuvat osaksi oppilaitoksen perustoimintaa.

8. Toteutusten vaikuttavuuden tarkastelu sovitulla mittareilla

Opiskelijapalautteiden kerääminen ja analysointi

Jatkoseuranta opiskelijakohtaisesti

- opintojen eteneminen
- tutkinnon osien suorittaminen

Kokonaisseuranta oppilaitostasolla, datan kerääminen ja analysointi

Vaikuttavuuden ja laadun arviointi

9. Toiminnan kehittäminen

Vaikuttavuuden ja laadun arviointiin perustuva tietopohjainen kehittäminen

Verkostoyhteistyö ja osaamisen jakaminen muiden ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa

Ennakointiosaamisen vahvistaminen ja hyödyntäminen OPVA:n kehittämisessä

OPVA-opintojen vakiinnuttaminen osaksi perustoimintaa

Lopuksi

OPVA-opintojen järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen ja arvioinnin tueksi kannattaa tämän tarkastuslistan lisäksi hyödyntää myös muita OPVA haltuun – Framåt med SSS -hankkeessa tuotettuja materiaaleja. Materiaalit löytyvät OPVA-kampus -kokoelmasta, avointen oppimateriaalien kirjastosta (aoe.fi).

